

Read the full book on: [10.1787/9789264204256-en](https://doi.org/10.1787/9789264204256-en)

Výhľad OECD v oblasti zručností na rok 2013. Prvé výsledky prieskumu zručností dospelých

Zhrnutie v slovenčine

Technická revolúcia, ktorá sa začala v posledných desaťročiach 20. storočia, ovplyvňuje takmer všetky aspekty života v 21. storočí: od spôsobu, akým komunikujeme so svojimi priateľmi a blízkymi, až po to, ako nakupujeme, či ako a kde pracujeme. Vďaka dostupnosti rýchlejších a efektívnejších prepravných a komunikačných služieb sa zjednodušil presun osôb, tovaru, služieb a kapitálu po svete, čo vedie ku globalizácii ekonomík. Tieto spoločenské a ekonomické premeny však so sebou priniesli aj zmeny v dopyte po zručnostiach. V dôsledku čoraz výraznejšej automatizácie výroby a procesov menej náročných na zručnosť klesá dopyt po rutinných kognitívnych a remeselných zručnostiach, a súčasne rastie dopyt po zručnostiach v oblasti spracovania informácií a iných kognitívnych a komunikačných zručnostiach vyššej úrovne. Okrem zručností špecifických pre svoje povolanie musí pracujúci v 21. storočí ovládať aj celý rad zručností v oblasti spracovania informácií a iných „všeobecných“ zručností vrátane medzilidskej komunikácie, sebariadenia a schopnosti učiť sa, ktoré mu pomôžu čeliť neistotám na rýchlo sa meniacom trhu práce.

Prieskum zručnosti dospelých (PIAAC) bol navrhnutý tak, aby umožnil zistiť rozšírenosť niektorých z týchto dôležitých zručností v spoločnosti a zistiť, ako sa využívajú v práci a vo voľnom čase. Priamo hodnotí zdatnosť v niekoľkých zručnostiach v oblasti spracovania informácií, konkrétne schopnosť spracovať textové a číselné informácie a schopnosť riešiť problémy v prostredí bohatom na informačné technológie. Medzi hlavné zistenia patria:

Čo môžu dospelí urobiť v oblasti schopnosti spracúvať textové a číselné informácie a schopnosti riešiť problémy v prostredí bohatom na technológie

- Vo väčšine krajín existuje významný podiel dospelých, ktorí dosiahli horšie hodnotenie v oblasti schopnosti spracovať textové a číselné informácie. Naprieč krajinami zahrnutými do tohto prieskumu dostalo najhoršiu známku za schopnosť spracúvať textové informácie 4,9 % až 27,7 % dospelých a najhoršiu známku za schopnosť spracúvať číselné informácie dostalo 8,1 % až 31,7 % dospelých.
- V mnohých krajinách existuje veľká časť populácie, ktorá nemá žiadne skúsenosti alebo základné zručnosti potrebné na využívanie informačno-komunikačných technológií (IKT) pri mnohých každodenných činnostiach. Konkrétne sa tento podiel pohybuje od 7 % populácie vo veku 16–65 rokov v Holandsku, Nórsku a Švédsku až po 23 % alebo viac v Taliansku, Kórei, Poľsku, Slovenskej republike a Španielsku. Dokonca aj väčšina dospelých ovládajúcich prácu s počítačom dosiahla najhoršiu známku z riešenia problémov v prostrediach bohatých na technológie.
- Len 2,9 % až 8,8 % dospelých preukázalo najvyššiu zdatnosť v oblasti riešenia problémov v prostrediach bohatých na technológie.

Ako niektoré sociálno-demografické charakteristiky súvisia so zdatnosťou v oblasti zručností

- Dospelí s vysokoškolskou kvalifikáciou majú, po zohľadnení rôznych iných charakteristík, v priemere o 36 bodov lepšiu známku – ekvivalent piatich rokov formálneho vzdelávania – než dospelí, ktorí absolvovali nižšie než vyššie stredoškolské vzdelanie.
- Kombinácia nedostatočného prvotného vzdelania a nedostatok príležitostí na ďalšie zlepšovanie zdatnosti môže spôsobiť vznik začarovaného kruhu, v ktorom malá zdatnosť znižuje možnosti na ďalšie rozvíjanie zdatnosti a opačne.
- Pristáhovalci z prostredia, v ktorom sa hovorí cudzím jazykom, majú výrazne menšiu schopnosť spracovať textové a číselné informácie a riešiť problémy v prostredí bohatom na technológie než dospelí narodení v danej krajine, ktorí sa v detskom veku ako prvý alebo druhý jazyk naučili používať jazyk používaný pri hodnotení, a to aj pri zohľadnení iných faktorov.
- Kým starší dospelí sú všeobecne menej zdatní než mladší ľudia, veľkosť tohto rozdielu sa v jednotlivých krajinách značne líši, čo naznačuje, že politikou a inými okolnosťami možno zmierniť vplyv faktorov zodpovedných za v zásade negatívnu súvislosť medzi vekom a dôležitými zručnosťami v oblasti spracovania informácií.
- Muži dosahujú lepšie hodnotenie v oblasti spracovania číselných informácií a riešenia problémov v prostrediach bohatých na technológie než ženy, ale tento rozdiel nie je veľký a ešte viac sa zmenší, keď sa vezmú do úvahy rôzne iné charakteristiky. U mladých dospelých ľudí je rozdiel v zdatnosti zanedbateľný.

Ako sa zručnosti využívajú v práci

- Využívanie zručností na pracovisku má vplyv na mnohé fenomény trhu práce vrátane produktivity a mzdových rozdielov medzi pohlaviami.
- Nie je neobvyklé, že zdatnejší pracovníci používajú svoje zručnosti pri práci menej intenzívne než menej zdatní pracovníci, čo naznačuje, že zdatnosť v oblasti zručností môže byť v značnom nesúlade s využívaním zručností.
- Zamestnanie jednotlivca oveľa výraznejšie súvisí s tým, ako daná osoba využíva zručnosti pri práci, než s dosiahnutým vzdelaním alebo druhom pracovnej zmluvy.
- Približne 21 % pracovníkov má vyššiu kvalifikáciu, než je potrebné, a 13 % má nižšiu kvalifikáciu, než je potrebné, čo má značný vplyv na mzdy a produktivitu.

Ako sa zručnosti rozvíjajú, udržiavajú – a strácajú

- Schopnosť spracúvať textové a číselné informácie a riešiť problémy v prostrediach bohatých na technológie úzko súvisí s vekom; vrchol nastáva vo veku okolo 30 rokov a potom dochádza k stabilnému poklesu, pričom najstaršie vekové skupiny vykazujú horšiu zdatnosť než najmladšie. Pokles zdatnosti súvisí s množstvom a kvalitou príležitostí na rozvíjanie a udržiavanie zdatnosti (najmä, no nie len, prostredníctvom formálneho vzdelávania a školenia), ktoré daný človek má počas celého života, a tiež s biologickými účinkami starnutia.
- V rámci jednej krajiny existuje jednoznačný vzťah medzi mierou účasti na organizovaných vzdelávacích aktivitách pre dospelých a priemernou zdatnosťou v kľúčových zručnostiach v oblasti spracovania informácií.
- Dospelí, ktorí sa častejšie zapájajú do aktivít súvisiacich so spracovaním textových a číselných informácií a viac využívajú IKT – či už v práci alebo mimo nej –, dosahujú vyššiu zdatnosť v oblasti schopnosti spracúvať textové a číselné informácie a riešiť problémy, dokonca aj po zohľadnení dosiahnutého vzdelania. Zapájanie sa do relevantných aktivít mimo práce má dokonca ešte silnejší vplyv na zdatnosť v oblasti týchto zručností, než zapájanie sa do podobných aktivít v práci.

Vzťah medzi zručnosťami a ekonomickou a spoločenskou prosperitou

- Zdatnosť v oblasti schopnosti spracúvať textové a číselné informácie a riešiť problémy v prostredí bohatom na technológie má pozitívnu a od iných faktorov nezávislú spojitosť s pravdepodobnosťou účasti na trhu práce, získania zamestnania a získania vyššieho platu.
- Vo všetkých krajinách platí, že u osôb, ktoré majú horšiu schopnosť spracúvať textové informácie, je pravdepodobnosť, že budú svoju situáciu považovať za zlú a budú presvedčení, že nemôžu ovplyvniť politické dianie, vyššia než u osôb zdatnejších v tejto oblasti. Navyše vo väčšine krajín sú osoby menej zdatné v tejto oblasti náchylnejšie nedôverovať ostatným.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264204256-en